

REKOMMENDATIONER

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2018/234

av den 14 februari 2018

om förstärkning av den europeiska dimensionen i och ett effektivt genomförande av valet till Europaparlamentet 2019

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292, och

av följande skäl:

- (1) I artikel 10.2 i fördraget om Europeiska unionen anges att medborgarna ska företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet.
- (2) I artikel 10.3 i fördraget om Europeiska unionen anges att varje medborgare ska ha rätt att delta i unionens demokratiska liv och att besluten ska fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.
- (3) I artikel 17.7 i fördraget om Europeiska unionen anges att Europeiska rådet ska ta hänsyn till valen till Europaparlamentet när man föreslår en kandidat till befattningen som Europeiska kommissionens ordförande.
- (4) För att ytterligare förstärka den europeiska dimensionen i och ett effektivt genomförande av valet till Europaparlamentet behöver vissa delar av kommissionens rekommendation 2013/142/EU ⁽¹⁾ uppdateras och kompletteras i god tid före valet 2019.
- (5) Att stärka EU:s demokratiska legitimitet och säkerställa att medborgarna deltar i det politiska livet på europeisk nivå är av grundläggande betydelse. Medborgarna skulle bli mer benägna att rösta i valet till Europaparlamentet om de blev mer medvetna om hur EU-politiken påverkar deras vardag, och om de kände att de kan vara med och påverka i viktiga EU-frågor, som val av EU-institutionernas ledare och fastställande av prioriteringar för EU:s framtid.
- (6) Behovet av att stärka ansvarsskyldigheten och öppenheten påverkar även kommissionen. Kommissionen har gjort en översyn av uppförandekoden för ledamöter av kommissionen ⁽²⁾. Den nya uppförandekoden gör det möjligt för kommissionens ledamöter att ställa upp som kandidater vid valet till Europaparlamentet utan att behöva ta tjänstledigt. De relevanta bestämmelserna i ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och Europeiska kommissionen har setts över för att ta hänsyn till denna förändring ⁽³⁾.
- (7) Politiska beslut som fattas på EU-nivå får direkta konsekvenser för medborgarnas vardag och är kännbara på lokal nivå. Medborgarna måste känna till vad som står på spel på europeisk nivå för att kunna välja bland alternativen i valet till Europaparlamentet. En dialog med medborgarna om EU-frågor uppmuntrar medborgarna till demokratiskt deltagande i utformningen av EU:s politik. Sedan januari 2015 har den nuvarande kommissionen anordnat 478 medborgardialoger i alla medlemsstater, även i samarbete med institutionella partner som Europaparlamentet, de nationella parlamenten, Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Mellan februari 2018 och den 9 maj 2019 kommer kommissionen att anordna eller hjälpa till att anordna omkring 500 ytterligare dialoger i samarbete med medlemsstaterna, regionala och lokala myndigheter samt Europaparlamentet och andra EU-institutioner.

⁽¹⁾ Kommissionens rekommendation 2013/142/EU av den 12 mars 2013 om att göra valen till Europaparlamentet mer demokratiska och se till att de genomförs på ett effektivare sätt (EUT L 79, 21.3.2013, s. 29).

⁽²⁾ Kommissionens beslut av den 31 januari 2018 om en uppförandekod för ledamöter av Europeiska kommissionen (C(2018) 700 final).

⁽³⁾ Europaparlamentets beslut av den 7 februari 2018 om översyn av ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och kommissionen (2017/2233(ACI)).

- (8) Flera medlemsstater har meddelat att de är villiga att inleda breda samråd med allmänheten om Europas framtid, och sådana nationella dialoger pågår redan i många medlemsstater. Genom en dialog med medborgarna i hela Europa och uppsökande evenemang, som anordnas i enlighet med respektive politiska strukturer och praxis, kan medlemsstaterna bidra till att göra medborgarna mer medvetna om hur viktiga deras röster är för att bestämma vilken vision som bäst för det europeiska projektet framåt. Sådana evenemang bör äga rum under perioden mellan ledarnas möte den 23 februari 2018 och toppmötet i Sibiu den 9 maj 2019, strax före valet till Europaparlamentet, där stats- och regeringscheferna förväntas dra slutsatser om nästa steg för unionen.
- (9) De europeiska politiska partierna spelar en viktig roll när det gäller att skapa ett europeiskt politiskt medvetande, uppmuntra till valdeltagande och förmedla unionsmedborgarnas vilja. Rollen kan stärkas om de europeiska politiska partierna under de kommande månaderna kan nå ut till sina nationella anslutna parter och civilsamhället och öka medvetenheten om vilka alternativ som finns när det gäller Europas framtid och intressena hos de medborgare som de företräder.
- (10) Systemet med toppkandidater till befattningen som kommissionens ordförande tillämpades för första gången i 2014 års val till Europaparlamentet.
- (11) Förfarandet har bidragit till att förbättra unionens effektivitet och stärka dess demokratiska legitimitet, som vilar på två pelare i form av medborgarnas direkta representation i Europaparlamentet och deras indirekta representation genom medlemsstaternas regeringar i Europeiska rådet och rådet. Det har även hjälpt till att stärka kommissionens ansvarsskyldighet, i enlighet med artikel 17.7 i fördraget om Europeiska unionen. Förfarandet bör behållas och förbättras i samband med 2019 års val till Europaparlamentet.
- (12) De europeiska och nationella politiska partierna bör i god tid före inledningen av valkampanjen, helst före utgången av 2018, meddela vilken kandidat de stöder till befattningen som kommissionens ordförande samt, helst inte senare än i början av 2019, informera om kandidatens eget program. Därigenom blir sambandet tydligare mellan den enskilda EU-medborgarens röst på ett visst politiskt parti i valet till Europaparlamentet, den kandidat till kommissionens ordförande som det aktuella partiet stöder samt kandidatens vision om Europas framtid.
- (13) Genom att välja sina toppkandidater på ett öppet, inkluderande och överskådligt sätt, t.ex. genom primärval, stärker de europeiska politiska partierna och deras nationella medlemspartier förfarandet ytterligare. Detta bidrar också till att det skapas större uppmärksamhet kring valet och att väljarna engageras.
- (14) Artikel 10.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 12.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ger de europeiska politiska partierna en nyckelroll. De europeiska politiska partiernas och politiska stiftelsernas stadgar och finansiering regleras på EU-nivå. För att säkerställa insyn, övervakning och demokratisk ansvarsskyldighet hos europeiska politiska partier har kommissionen föreslagit att de berörda reglerna ändras inför 2019 års val till Europaparlamentet⁽¹⁾. Framför allt bör tillgången till finansiering från Europeiska unionens allmänna budget göras avhängig av att de anslutna partierna offentliggör programmet och logotypen för det berörda europeiska politiska partiet. Medborgarna bör få tydlig och relevant information i förväg, så att de förstår vilken påverkan deras röster på ett politiskt parti på EU-nivå får. Partievenemang, som partikongresser, och de nationella partiernas valkampanjer är lämpliga och effektiva kanaler för att göra denna koppling känd och väl synlig.
- (15) Om kampanjerna inför valet till Europaparlamentet inleds betydligt tidigare än förut och de nationella partiernas anknytningar på EU-nivå görs kända före kampanjerna bör det bidra till att stärka valets europeiska dimension.
- (16) Europeiska politiska partier uppmanas att före valkampanjen, och helst när de offentliggör sina kandidater till befattningen som kommissionens ordförande, ange vilken politisk grupp i Europaparlamentet som de avser att ansluta sig till eller inrätta under den efterföljande mandatperioden, samtidigt som de tar hänsyn till medlemsstaternas specifika nationella partipolitiska landskap. På så vis blir kopplingen mellan nationella partier, europeiska politiska partier och de politiska grupperna i Europaparlamentet ännu tydligare.

⁽¹⁾ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser, COM(2017) 481, 13 september 2017.

- (17) Genom att uppmuntra och underlätta information till väljarna om de nationella partiernas anknytning till de europeiska politiska partierna under kampanjen inför Europaparlamentetsvalet, och där så är möjligt även på de valsedlar som används, gör medlemsstaterna de europeiska politiska partierna och deras föreslagna plattformar synligare under hela den europeiska valprocessen.
- (18) I enlighet med artikel 22.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt har unionsmedborgare rösträtt och är valbara vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där de är bosatta, och rådets direktiv 93/109/EG fastställer närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet ⁽¹⁾.
- (19) För att främja valdeltagandet och den europeiska dimensionen i valet till Europaparlamentet bör medlemsstaternas bästa praxis, liksom åtgärder som de har vidtagit i planeringen och administrationen av valet, identifieras och spridas, bland annat när det gäller rösträtten för EU-medborgare som bor i en annan medlemsstat och valdeltagandet bland underrepresenterade grupper, däribland personer med funktionsnedsättning.
- (20) I samband med valet förekommer risker i form av cyberattacker och desinformation, vilket har setts i andra val och kampanjer nyligen, och medlemsstaterna bör därför uppmuntras att utbyta erfarenheter kring dessa frågor.
- (21) Medlemsstaterna samt europeiska och nationella politiska partier har ett särskilt ansvar när det gäller att stärka ett demokratiskt och effektivt genomförande av valet till Europaparlamentet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

Föra en dialog med EU-medborgarna i debatter om europeiska frågor före valet till Europaparlamentet

1. Medlemsstaterna bör, med början från ledarnas möte den 23 februari 2018 och med beaktande av sina respektive politiska strukturer och rutiner, anordna uppsökande evenemang för att föra en dialog med medborgarna i offentliga debatter om EU-frågor och om Europas framtid. Dessa uppsökande evenemang bör fortsätta fram till ledarnas möte i Sibiu den 9 maj 2019, strax före valet till Europaparlamentet.

Under samma period bör de europeiska politiska partierna och de nationella partierna hjälpa till att öka medborgarnas medvetenhet om de frågor som står på spel på unionsnivå och om hur partierna tänker åtgärda dem under den kommande valperioden.

Stöd till en kandidat till befattningen som Europeiska kommissionens ordförande

2. Varje europeiskt politiskt parti bör i tillräckligt god tid före valet till Europaparlamentet, helst före utgången av 2018, meddela vilken kandidat de stöder till befattningen som Europeiska kommissionens ordförande. Senast i början av 2019 bör de även informera om kandidatens eget politiska program.

De europeiska politiska partierna och deras nationella medlemspartier uppmuntras att välja sina toppkandidater på ett öppet, inkluderande och överskådligt sätt.

De nationella politiska partierna bör inför Europaparlamentsvalet säkerställa att deras politiska information, inbegripet sändningar med ett politiskt budskap, även används till att upplysa medborgarna om vilken kandidat partierna stöder till befattningen som Europeiska kommissionens ordförande samt vilket program kandidaten har.

Informera väljarna om vilka europeiska politiska partier de nationella partierna är knutna till

3. Nationella politiska partier som deltar i valet till Europaparlamentet bör före valet, med hänsyn tagen till de specifika nationella partipolitiska landskapen i medlemsstaterna och innan valkampanjen inleds, göra det allmänt känt om de är anknutna till något europeiskt politiskt parti, och i så fall vilket, samt vilken toppkandidat de stöder.

De nationella politiska partierna bör i möjligaste mån tydligt visa denna information, i tillämpliga fall inklusive det europeiska politiska partiets logotyp, i alla sina kampanjmaterial, kommunikationer och sändningar med politiskt budskap.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 93/109/EG av den 6 december 1993 om fastställande av närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare (EGT L 329, 30.12.1993, s. 34).

Europeiska politiska partier uppmanas att före valkampanjen, och allra helst när de offentliggör sina kandidater till befattningen som kommissionens ordförande, ange vilken politisk grupp i Europaparlamentet som de avser att ansluta sig till eller inrätta under den efterföljande mandatperioden.

Uppmuntra och underlätta information till väljarna om vilka europeiska politiska partier de nationella partierna är knutna till

4. Medlemsstaterna bör både före och under valet till Europaparlamentet uppmuntra och underlätta information till väljarna om vilka europeiska politiska partier som de nationella partierna är knutna till, samt om vilka partiernas toppkandidater är, bland annat genom att tillåta och uppmuntra till att denna anknytning anges i kampanjmaterialet, på nationella och regionala medlemspartiers webbplatser samt där så är möjligt även på valsedlarna.

Effektivt genomförande

5. För att se till att EU-medborgare som är bosatta i en annan medlemsstat kan utnyttja sin rösträtt i den medlemsstaten, för att främja valdeltagandet bland underrepresenterade grupper, däribland personer med funktionsnedsättning, och för att stödja ett demokratiskt genomförande av valet och ett högt valdeltagande överlag, uppmanas de ansvariga nationella myndigheterna att sammanträda under våren 2018, med stöd av kommissionen, för att utbyta bästa praxis och praktiska åtgärder.

De ansvariga nationella myndigheterna uppmanas vidare att, med utgångspunkt i medlemsstaternas erfarenheter, identifiera bästa praxis när det gäller att upptäcka, minska och hantera risker från cyberattacker och desinformation i samband med valet.

Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och till europeiska och nationella politiska partier.

Utfärdad i Bryssel den 14 februari 2018.

På kommissionens vägnar

Jean-Claude JUNCKER

Ordförande
